

PIRKANMAAN
KÄRJET

PIRKANMAAN HALLITUSOHJELMATAVOITTEET 2027-2031

Pirkanmaa on Suomen kasvun veturi ja osaamisen solmukohta

PIRKANMAAN
KÄRJET

Pirkanmaan yhteiseen edunvalvontaryhmään kuuluvat Tampereen kaupunki, Pirkanmaan liitto, Tampereen kaupunkiseutu, Tampereen kauppakamari, Pirkanmaan Yrittäjät ja Business Tampere. Hallitusohjelmataavoitteita on valmisteltu myös yhdessä Tampereen korkeakoulu-yhteisön sekä Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa. Pirkanmaan yhteisten hallitusohjelmataavoitteiden tarkoituksena on tuoda esiin valtakunnallisesti päätettäviä asioita, joilla voidaan varmistaa kasvua koko Suomelle.

TAMPEREEN
KAUPPAKAMARI

BUSINESS
TAMPERE

Pirkanmaan
hyvinvointialue

Pirkanmaan hallitusohjelmataavoitteet 2027-2031

1. painos

Visit Tampere kuvapankki: Laura Vanzo; Mirella Mellonmaa, Mikko Vares, Marko Kallio
Tampereen yliopiston kuvapankki: Jonne Renvall

Sisällys

Johdanto	4
Kärkiteemat	5
Taustaa	6
Maailmaa muuttavat osaajat	
Koulutuspaikkojen kasvava kysyntä	8
→ Hallitusohjelmataavoitteet	9
Työ-, koulutus- ja opiskeluperäinen maahanmuutto	10
→ Hallitusohjelmataavoitteet	11
Uudistuva teollisuus ja kaksikäyttöteknologiat	
Teolliset investoinnit ja TKI-toiminta	12
→ Hallitusohjelmataavoitteet	13
Kriittiset murrosteknologiat ja strateginen autonomia	14
→ Hallitusohjelmataavoitteet	15
Puolustusliiketoiminta sekä toiminta- ja toimitusvarmuus	16
→ Hallitusohjelmataavoitteet	17
Alueen vetovoima	
Kestävä kaupunkipolitiikka	18
→ Hallitusohjelmataavoitteet	19
Suomen liikenteen solmukohta	
Suomen liikenteen keskeisimmän solmukohdan kehittäminen	20
Vienti-Suomen kansainväliset yhteydet	21
→ Hallitusohjelmataavoitteet	21
Raideliikenteen kansallisen solmukohdan paketti	22
→ Hallitusohjelmataavoitteet	22
Tieliikenteen kansallisen solmukohdan paketti	23
→ Hallitusohjelmataavoitteet	23

JOHDANTO

Pirkanmaa on Suomen kasvun veturi ja osaamisen solmukohta

Pirkanmaan hallitusohjelmataavoitteet on valmisteltu vuosina 2025–2026 alueen keskeisten toimijoiden yhteistyönä vuoden 2027 eduskuntavaalien jälkeen muodostettavan hallituksen ohjelmaneuvottelujen tueksi. Tavoitteita täsmennetään ja päivitetään työn edetessä. Tavoitteiden valmistelussa on huomioitu myös pidemmän aikavälin kehityssuunnat vuoteen 2035 saakka. Tavoitteet perustuvat laajaan alueelliseen asiantuntijayhteistyöhön ja keskeisten toimijoiden yhteiseen tilannekuvaan, joilla voidaan vahvistaa Pirkanmaan lisäksi koko Suomen kilpailukykyä, huoltovarmuutta ja kestäväää talouskasvua seuraavan hallituskauden aikana.

Suomen toiseksi suurimpana metropolialueena olemme keskeinen liikenteen, teollisuuden, tutkimuksen ja koulutuksen solmukohta. Alueella tehävillä ratkaisuilla on suora vaikutus koko maan saavutettavuuteen, vientiin, turvallisuuteen ja osaavan työvoiman saatavuuteen. Alueen kautta kulkee merkittävä osa Suomen henkilö- ja tavaraliikenteestä, ja täällä sijaitsee tärkeä puolustus- ja turvallisuusalan keskittymä sekä nopeasti kehittyviä siru-, data-, tekoäly-, ja avaruusteknologian osaamiskeskittymiä.

Pirkanmaan hallitusohjelmataavoitteet kohdistuvat neljään kokonaisuuteen, joilla on keskeinen merkitys Suomen tulevalle kasvulle: liikenteen kansallisen solmukohdan kehittäminen, uudistuvan teollisuuden ja kaksikäyttöteknologioiden vahvistaminen, osaajien saatavuuden turvaaminen sekä kasvavien kaupunkiseutujen roolin vahvistaminen kansallisessa kehityksessä.

Pirkanmaan hallitusohjelmataavoitteiden kärkiteemat

Maailmaa muuttavat osaajat

Kasvukeskusten kyky kouluttaa osaajia ratkaisee Suomen talouskasvun edellytykset. Ammatillisen koulutuksen ja korkeakoulutuksen rahoituksen vahvistaminen, jatkuvan oppimisen ratkaisut sekä työ- ja koulutusperäisen maahanmuuton sujuvoittaminen turvaavat työvoiman saatavuuden ja yritysten uudistumiskyvyn.

Uudistuva teollisuus ja kaksikäyttöteknologiat

Pirkanmaan vahva teollinen perusta sekä puolijohde-, data- ja tekoälyosaaminen tukevat teollisuuden uudistumista ja strategisten murrosteknologioiden kehittämistä. TKI-rahoituksen vaikuttava kohdentaminen, pk-yritysten kytkeytyminen ekosysteemeihin sekä sähköverkon kapasiteetin vahvistaminen mahdollistavat investointien toteutumisen ja uuden kasvun syntymisen.

Alueen vetovoima

Suurten kaupunkiseutujen kehittäminen on koko Suomen kasvun edellytys. MAL-sopimusmenettelyn jatkaminen, toimivat joukkoliikennematkat, ekosysteemisopimukset sekä luovan talouden ja elämysteollisuuden kasvun tukeminen vahvistavat Pirkanmaan vetovoimaa osaajien, yritysten ja investointien näkökulmasta.

Suomen liikenteen solmukohta

Suomen keskeisimmän liikenteen risteysalueen kehittäminen vahvistaa työvoiman liikkuvuutta, elinkeinoelämän kuljetuksia ja huoltovarmuutta koko maassa. Pääradan lisäkapasiteetti, järjestelyratapihan siirto, vt 3 ja vt 12 kehittäminen sekä Tampere–Pirkkalan lentoaseman aseman vahvistaminen TEN-T-verkossa tukevat kansallista saavutettavuutta ja vientiä. Kytetään Suomi vahvemmin osaksi Pohjanmeri-Itämeri-käytävään.

Pirkanmaa – Suomi pienoiskoossa

430 000

Tampereen kaupunkiseudun
asukasluku

550 000

Pirkanmaan asukasluku

43,6 mrd.

Liikevaihto

14 mrd.

Teollisuuden liikevaihto

36 000

Korkeakouluopiskelijoiden
määrä

9,8 mrd.

Vientiliikevaihto

Tampere on Suomen raideliikenteen solmukohta

2/3 BKT

Valtaosa Suomen brutto-
kansantuotteesta syntyy
pääradan varrella.

3 milj.

Valtaosa suomalaisista asuu
pääradan varrella.

**75 % T&K-
menoista**

Valtaosa tutkimuksesta ja
tuotekehityksestä tehdään
pääradan varrella.

**Suomen
suurin**

Tampereen asema on jo nyt
matkustajamäärältään Suomen
suurin vaihtoasema.

6,7 milj.

Tampereen kohdalla tehdään
vuosittain 6,7 miljoonaa
matkaa.

Jopa 200 junaa

Tampereen asemaa käyttää
päivittäin jopa 200 junaa.

Kaukojuni liikenteen matkamäärien arvioidaan kasvavan huomattavasti vuoteen 2050 mennessä. Kasvun arvioidaan kohdistuvan erityisesti pääradalle ja Helsinki-Tampere-välille.

» MAAILMAA MUUTTAVAT OSAAJAT

Koulutuspaikkojen kasvava kysyntä

Kasvukeskusten on pystyttävä kouluttamaan riittävästi osaajia. Laadukas koulutus on Suomen menestyksen takuu. Kasvukeskusten haasteena on vastata koulutuspaikkojen kasvavaan kysyntään. Työn murros ja nopeasti kasvavat palvelutarpeet kohdistuvat erityisesti kasvukeskuksiin ja niiden työllisyys alueisiin. Nykyiset rahoitus- ja ohjausmallit eivät ole riittävän ennakoivia tai joustavia vastaamaan kasvukeskusten nopeasti muuttuviin osaamistarpeisiin. Tämä heikentää työvoiman saatavuutta ja talouskasvun edellytyksiä juuri niillä alueilla, joilla kasvu syntyy.

Hallitusohjelmataavoitteet

Nostetaan korkeakoulujen rahoitusta ja keskitetään korkeakoulutusta kasvukeskuksiin. Korkeakouluille suunnatusta rahoituksesta tehdään ennustettavaa ja pitkäjänteistä.

Kehitetään toimiva työllisyyttä tukeva jatkuvan oppimisen rahoitusmalli.

Lisätään ammatillisen aikuis-koulutuksen rahoitusta kasvu-maakunnissa sekä uudistetaan koulutusta tarvelähtöisemmäksi, työvoiman saatavuuden varmistamiseksi.

Varmistetaan, että kasvu-maakuntien työllisyysalueille suunnataan riittävät taloudelliset mahdollisuudet vastata työn murroksesta johtuvaan osaamisen kehittämiseen ja tarvittavaan uudelleenkoulutukseen.

Vahvistetaan erityisesti oppivelvollisille riittävä määrä lähiopetusta ammatillisessa koulutuksessa ja nostetaan opetuksen vaatimustasoa. Vähennetään perustutkintojen määrää ja lisätään mahdollisuuksia erikoistua tutkintojen sisällä työelämän tarpeiden mukaisesti.

Tunnistetaan korkeakoulukonsernit oleellisena osana korkeakoulujärjestelmää, poistetaan niiden sisäisen yhteistyön esteitä ja vahvistetaan niiden menestymisen edellytyksiä.

Vahvistetaan yliopistosairaaloiden kliinisen tutkimuksen ja erikoislääkärikoulutuksen resursseja.

Mahdollistetaan erilaisille haki-joille joustava siirtymä korkeakouluopintoihin saavutettavalla ja tehokkaalla prosessilla.

MAAILMAA MUUTTAVAT OSAAJAT

Työ-, koulutus- ja opiskelu- peräinen maahanmuutto

Työperäistä sekä koulutus ja opiskeluperäistä maahanmuuttoa on vauhditettava. Työperäinen strategisesti kohdennettu maahanmuutto on yksi keino vastata työvoimatarpeisiin, jolla kestävyysvajeen syveneminen saadaan pysäytettyä. Koulutus ja opiskeluperusteinen maahanmuutto on tärkeä keino rakenteellisen työvoimapolun ratkaisemisessa. Panostetaan ulkomaalaisten tutkinto opiskelijoiden kiinnittymiseen Suomeen ja kehitetään ammatillista tilauskoulutusta.

Hallitusohjelmataavoitteet

Vauhditetaan kansainvälisen työvoiman rekrytointia työvoimapolu-aloille sekä vahvistetaan kansainvälisten opiskelijoiden työelämäyhteyksiä ja -taitoja.

Vahvistetaan kotimaisten kielten osaamista kansainvälisissä tutkinto-ohjelmissa.

Nopeutetaan osajien ja perheiden oleskelulupa- ja rekisteröintiprosesseja.

Vahvistetaan kotouttamisen edellytyksiä turvaamalla kunnille, oppilaitoksille ja järjestöille riittävät taloudelliset resurssit.

Laajennetaan määräaikaisella työluvalla maahan tulleiden työnhakuaikaa kuuteen kuukauteen.

Luodaan nopeutettu malli pysyvän oleskeluluvan saamiseen osajille ja perheille, joilla arvioidaan olevan erinomaiset mahdollisuudet menestyä suomalaisessa yhteiskunnassa.

➤ UUDISTUVA TEOLLISUUS JA KAKSIKÄYTTÖTEKNOLOGIAT

Teolliset investoinnit ja TKI-toiminta

Tampereen seudulla toimii 15 kansainvälisen yrityksen TKI yksikköä, joista jokainen työllistää yli 80 henkilötyövuotta ja tuo merkittäviä TKI investointeja alueelle. Kokonaisuutta täydentää alueen pk-yritysten laaja verkosto. Investoinnit TKI toimintaan mahdollistavat teollisuuden pysymisen Suomessa. TKI investointien vaikuttava kohdentaminen strategisesti tärkeisiin toimialoihin luo pohjaa uudelle liiketoiminnalle.

Teollisuus tarvitsee kilpailukykyistä ja varmaa sähköä. Kulutuksen kasvu edellyttää ajoissa tehtäviä investointeja jakeluverkkoon. Sähkömarkkinalakia tulee uudistaa, koska nykyinen lainsäädäntökehys ei ota huomioon kasvun, huoltovarmuuden eikä kansallisten ilmasto- ja energiatavoitteiden edellyttämää verkon kehittämisen tarvetta.

Teollisten investointien mahdollistaminen suurten kaupunkiseutujen yhteydessä on kilpailukyyn kannalta olennaista. Väestökeskittymät pystyvät kilpailemaan osaamis- ja työvoimaintensiivisistä suuryksiköistä, mikä luo pohjaa TKI investointien kasvulle.

Aineettomaan arvонуontiin perustuva elämysteollisuus ja luova liiketoiminta, kuten pelit, musiikki, muotoilu ja tapahtumat, monipuolistavat elinkeinorakennetta, tarjoavat merkittävää vientipotentiaalia ja vahvistavat maakuva globaalisti.

Hallitusohjelmataavoitteet

Vahvistetaan tutkimus-, kehitys- ja innovaatio toiminnan vaikuttavuutta kohdentamalla korkeakoulujen TKI-rahoitusta alueille, joilla yritykset tekevät merkittäviä TKI-investointeja, sekä vahvistamalla pk-yritysten osallistumista TKI-ekosysteemeihin.

Lisätään valmistavan teollisuuden investointeja ja TKI-panostuksia kehittämällä investointitukia, jotka tukevat uusien teknologioiden syntyä, skaalautumista ja arvoketjujen uudistumista Suomessa.

Parannetaan investointiympäristön ennakoitavuutta ja sujuvuutta nopeuttamalla lupa- ja kaavoitusprosesseja teollisuusalueilla ja -puistoissa sekä edistämällä ennakoivan luvituksen käyttöönottoa.

Muuttamalla sähkömarkkinalakia varmistetaan sähköverkon kapasiteetin kasvu ja uusien liittymien sujuva rakentaminen sekä tuetaan investointien toteutumista.

Vahvistetaan luovan talouden kasvua ja aineettomien oikeuksien hyödyntämistä toimeenpanemalla luovan talouden kasvustrategia sekä turvaamalla luovien alojen TKI-rahoitus ja AV-kannustimen jatkuvuus.

Tehostetaan julkisten tukien ja palveluiden vaikuttavuutta suuntaamalla rahoitusta ja neuvontaa entistä vahvemmin teolliseen toimintaan sekä teknologia- ja palveluinnovaatioiden kaupallistamiseen, erityisesti Business Finlandin kautta.

Nostetaan yksityisen sektorin TKI-panosta jatkamalla ja kehittämällä veturiohjelmarahoitusta osana kansallista TKI-järjestelmää, myös pk-yritysten osallistumista vahvistaen.

» UUDISTUVA TEOLLISUUS JA KAKSIKÄYTTÖTEKNOLOGIAT

Kriittiset murrosteknologiat ja strateginen autonomia

Tampere on Suomen siruosaamiskeskus, joka kehittää puolijohde-, siru-, data- ja tekoälyteknologioita ja -ratkaisuja. Osaamisellaan ja investoinneillaan se vahvistaa EU:n digitaalista suvereniteettiä ja huoltovarmuutta sekä tukee logistiikkaketjujen riippuvuuksien vähentämistä.

Kehitämme ja sovellamme uusia puolijohdeteknologioita ja tekoälyratkaisuja teollisuuden uudistumisen, puolustusteollisuuden ja uuden liiketoiminnan vauhdittamiseksi. Osallistumalla EU:n uudistuvan sirusäädöksen toimeenpanon varmistamiseen jo tehtyjen investointien hyödyntäminen teollisuuden uudistamisessa, parannetaan huoltovarmuutta ja vähennetään riippuvuuksia epävarmoista toimitusketjuista.

Toteuttamalla päämäärätietoisesti päivitettyä avaruusstrategiaa mahdollistamme Suomen merkittävän roolin kasvavan avaruustalouden toimijana.

Luomme merkittäviä yritysten, julkisten toimijoiden ja tutkimuslaitosten yhteishankkeita osallistumalla eurooppalaisiin investointeihin (EU:n sirusäädös) ja infrastruktuurihankkeisiin (AI ja gigatehtaas).

Julkisissa palveluissa varmistamme palveluiden yhteentoimivuuden ja nopeatamme datan ja tekoälyn hyödyntämistä kohti ihmiskeskeisen cityverseen vision toteutumista. Julkisten palveluiden yhteentoimivuudesta ja automatisointivalmiudesta tehdään normi.

Suomen kasvua ja huoltovarmuutta kiihdyttää energiamurroksen investointinäköymän realisoituminen. Tampere–Pori–Rauma reitillä sijaitsevat merkittävimmät CO₂ lähteet ja mahdollisuus hyödyntää hukkalämpöä.

Hallitusohjelmataavoitteet

Suomi osallistuu EU:n uudistuvan sirusäädöksen toimeenpanoon sekä TKI- ja pilottihankkeiden osarahoittamiseen ja teollisten investointien tukemiseen.

Suomi osallistuu EU:n data- ja tekoälyinfrastruktuuri-investointeihin ja edistää niiden teollista ja yhteiskunnallista hyödyntämistä purkamalla sääntelyn esteitä tekoälyn käytöltä.

Varmistetaan valtion tuki Tampere–Pori–Rauma-monikaasuverkon linjaukselle.

Syvennetään ja laajennetaan datan, automaation ja tekoälyn hyödyntämistä julkisessa palvelutuotannossa varmistamalla tiedonkulun sujuvuus ja tietoturva valtio-, alue- ja kuntatoimijoiden sekä palveluntuottajien välillä.

Varmistetaan riittävä ja ennakoitava rahoitus Suomen Akatemialle ja Business Finlandille uuden tiedon tuottamiseen sekä murrosteknologioiden kehittämiseen ja kaupalliseen skaalaukseen.

Päivitetään avaruusstrategia vastaamaan nopeasti kasvavaa avaruustaloutta. Viedään strategia käytäntöön rakentamalla vahva avaruustalouden ekosysteemi.

» UUDISTUVA TEOLLISUUS JA KAKSIKÄYTTÖTEKNOLOGIAT

Puolustusliiketoiminta sekä toiminta- ja toimitusvarmuus

Pirkanmaalla sijaitsee Suomen suurin puolustusteollisuuden keskittymä. Alue on myös turvallisuusalan järjestelmäosaamisen ja vahvan kokonaisturvallisuusosaamisen kansallista ydinaluetta.

Puolustusteollisuuden kasvuedellytysten vahvistaminen ja Naton tarjoamien mahdollisuuksien täysipainoinen hyödyntäminen vauhdittavat talouden kasvua Suomessa. Uudet liiketoimintamahdollisuudet vaativat panostuksia toimialan TKIO toimintoihin sekä kansainväliseen kasvuun.

Ekosysteemipohjaisia rahoitusmuotoja tulee jatkaa ja samalla varmistaa pk yritysten ja startupien linkittyminen ekosysteemeihin. Myös Team Finland toiminnan tulee tukea täysimääräisesti Suomen merkittävää kasvumahdollisuutta puolustus- ja kaksikäyttöteollisuuden viennissä.

Ukraina tarviin sodan päättymiseen saakka lisää tukea, mikä entisenä korostaa tarvetta tehdä materiaalihankintoja kotimaiselta teollisuudelta. Tampere Pirkkalan lentoaseman rooli yhteistoimintakenttänä on vahvistunut erityisesti Puolustusvoimien tarpeiden näkökulmasta. Samalla lentoaseman kehittämisessä on tärkeää turvata rahti-, siviili- ja reittiliikenteen toimintaedellytykset sekä varmistaa kytkeytyminen osaksi TEN-T ydinverkkoa.

Hallitusohjelmataavoitteet

» Laaditaan kansallinen teknologiastrategia, jossa määritellään tutkimuksen ja kehittämisen painopisteet sekä varmistetaan osaaminen huoltovarmuuden kannalta kriittisissä ja strategisissa kyvykkyyksissä.

» Liitetään Tampere-Pirkkalan lentokenttä osaksi TEN-T-ydinverkkoa.

» Kehitetään huoltovarmuusrusteella siviili- ja sotilasrahoitustoimintaa Helsinki-Vantaan ulkopuolisilla suurten kaupunkien lentokentillä.

» Rahoitetaan väliavarastomekanismi esimerkiksi Finnveraa hyödyntämällä, jolla luodaan puolustustarvikkeille kysyntänäkymää Puolustusvoimien hankintojen rinnalle.

» Muokataan hankintalainsäädäntöä siten, että yhden tarjoajan suora hankintamenettely on mahdollista toteuttaa erityisperustein kokonaisturvallisuuden kannalta merkittävässä hankinnoissa.

» Tarkistetaan lainsäädäntöä elektronisen sodankäynnin järjestelmien tutkimuksen, kehityksen ja harjoittelun paremmin mahdollistavaksi.

ALUEEN VETOVOIMA

Kestävä kaupunkipolitiikka

Suurten kaupunkiseutujen vahvuuksiin panostaminen on koko Suomen menestyksen edellytys. Samalla niiden erityiset haasteet, kuten nuorten työllistymisen tukeminen, on tunnistettava ja niihin on vastattava.

Suomen väestönkasvu ja taloudellinen kehitys keskittyvät yhä voimakkaammin suurille kaupunkiseuduille. Erityisesti Helsingistä Tampereen kautta pohjoiseen ulottuva kasvukäytävä on Suomen talouskasvun ja kilpailukyyn ydinalue. Kaupunkiseutujen sisäiset ja väliset työmarkkinat toimivat hyvien liikenneyhteyksien varassa. Raideliikenne on kestävä ja houkutteleva tapa lisätä työvoiman liikkuvuutta. Panostukset raideliikenteeseen ovat eurooppalainen prioriteetti.

Kansallisessa kaupunkipolitiikassa tulee tunnistaa suurten kaupunkien ja kaupunkiseutujen erityispiirteet, kuten väestökehitys, maahanmuutto, työllisyys, koulutus ja innovaatiokeskittymät sekä kestävä liikkuminen ja kohtuuhintaisen asuntotuotannon tarve. Näihin kysymyksiin vastaaminen edellyttää, että hallitusohjelmassa sitoudutaan tiiviiseen ja sopimukselliseen yhteistyöhön valtion ja kaupunkien välillä.

Kaupungit vastaavat etulinjassa myös muihin kestävyiden haasteisiin, kuten sosiaalisen eriytymisen ja ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Segregaatio uhkaa heikentää kaupunkien elinvoimaa ja lisää eriarvoisuutta. Ilmaston ääriolosuhteet tuovat puolestaan taloudellisia riskejä kaupunkien asukkaille, yrityksille ja yleiselle infrastruktuurille.

Hallitusohjelmataavoitteet

Uudistetaan valtion rahoitusjärjestelmä vastaamaan paremmin suurten kaupunkiseutujen kuntien palvelutuotannon tarpeita. Kohdistetaan rahoitusta kasvun, työllisyyden ja väestökehityksen perusteella. Jatketaan normien purkua ja poistetaan turhaa sääntelyä.

Tuetaan nuorten työelämäpolkua helpottamalla nuorten palkkaamista ja kehitetään toimintamalleja työllistymisen tueksi.

Jatketaan MAL-sopimusmenettelyä suurten kaupunkiseutujen ja valtion välisenä kumppanuussopimuksena. Varmistetaan rahoitus mm. joukkoliikenteelle sekä kävely- ja pyöräliikenteelle. Lasketaan joukkoliikennelippujen ALV takaisin 10 prosenttiin. Palautetaan MAL-sopimusmenettelyyn kohtuuhintaisen asuntotuotannon ohjaus ja rahoitus suurilla kaupunkiseuduilla.

Jatketaan strategista allianssiyhteistyötä valtion ja kuuden suurimman kaupungin välillä. Huomioidaan yhteistyössä kaupunkiseutukokonaisuus.

Jatketaan ekosysteemisopimuksia TKI-toiminnan vaikuttavuuden vahvistamiseksi ja kasvun edistämiseksi.

Valmistellaan poikkialainen kestävä kaupunkikehitysohjelma, jossa huomioidaan kestävä siirtymä ja kiertotalouden kehittäminen, segregaation torjuminen ja ilmastosopeutumisen toimet.

Jatketaan kansallisen raidereformin toimeenpanoa, kilpailun avaamista ja kaupunkiseutujen ostoliikenteen rahoitusta.

Tuetaan kansallisesti tunnustettujen kulttuurikohteiden kunnostamista ja toteutetaan Tampereen Työväen Teatterin peruskorjaus.

» SUOMEN LIIKENTEEN SOLMUKOHTA

Suomen liikenteen keskeisimmän solmukohdan kehittäminen

Pirkanmaa muodostaa Suomen keskeisimmän liikenteen risteysalueen, jonka kehittäminen vahvistaa työvoiman liikkuvuutta, elinkeinoelämän kuljetuksia ja huoltovarmuutta koko maassa sekä kytkee Suomen tiiviimmin osaksi eurooppalaisia liikenneverkkoja.

Pääradan lisäkapasiteetti, Tampereen järjestelyratapihan siirto ja läntinen oikorata ovat koko Suomen raideliikenteen toimivuuden kannalta kriittisiä ratkaisuja. Nopean raideyhteyden kehittäminen Tampereelle Lentoradan kautta vahvistaa Suomen asemaa osana Pohjanmeri-Itämeri-käytävää. Tampere-Pirkkalan lentoasema täydentää kokonaisuutta monikäyttöisenä kansainvälisen saavutettavuuden solmukohtana.

Valtatiet 3 ja 12 muodostavat valtakunnallisen henkilö- ja tavaraliikenteen keskeisen runkoyhteyden Pirkanmaan kautta. Niiden kehittäminen turvaa kuljetusten sujuvuuden, työvoiman liikkuvuuden ja yhteydet satamiin. Kansallisen tieverkon solmukohdan kehittämisessä on kuitenkin yli miljardin euron kehittämissä, vaikka useat kustannustehokkaat ja toteutusvalmiit hankkeet tukisivat suoraan teollisuuden investointeja, vientikuljetuksia ja huoltovarmuutta.

Vienti-Suomen keskus tarvitsee toimivat kansainväliset yhteydet

Suomi vahvemmin osaksi keskeisiä eurooppalaisia väyliä

- Pääradan kehittämisen potentiaali on saavutettu matka-ajan ja ratakapasiteetin osalta nykyisessä raidekäytävässä.
- Nopean raideyhteyden kehittäminen Tampereelle Lentoradan kautta, yhdessä kasvavan CEF-rahoituksen kanssa, vahvistaa Suomen mahdollisuuksia kytkeytyä entistä tiiviimmin osaksi keskeisiä eurooppalaisia yhteysväyliä.

» HALLITUSOHJELMATAVOITTEET

Suomi priorisoi kasvu-Suomen raidehankkeet CEF-rahoituksen saannin varmistamiseksi.

Valtio sitoutuu edistämään pitkäjänteisesti Suomen ja Euroopan yhteistä etua koskevien liikennekäytävien, kuten Tampere-Helsinki-Varsova-yhteyden, vahvaa kehittämistä.

Tampere-Pirkkalan lentoasema

Tampere-Pirkkalan lentoasema on monikäyttökenttä, jota operoidaan aktiivisesti matkustaja- ja rahtiliikenteen tarpeisiin sekä Puolustusvoimien tukikohtana ja koulutustoiminnassa.

» HALLITUSOHJELMATAVOITTEET

Mahdollistetaan elinkeinoelämän ja viennin edellyttämien kansainvälisten lentoliikenneyhteyksien toteutuminen markkinaehtoisesti. Sääntelyn ja infrastruktuurin on tuettava suotuisaa kehitystä.

Tampere-Pirkkalan lentoasema tulee nostaa kattavan verkon lentoasemasta TEN-T-ydinverkon lentoasemaksi.

Tampere-Pirkkalan lentoasemalle tulee rakentaa toinen kiitotie.

Raideliikenteen kansallisen solmukohtan paketti

Kilpailukykyisillä yhteyksillä vahva pohja, Tampereen asemaa käyttäen joka päivä jopa 200 junaa

Järjestelyratapiha ja läntinen oikorata ovat koko Suomen tavaraliikenteen solmukohta

Tampereen järjestelyratapihan siirto on Suomen raideliikenteen kärkihanke, sillä Tampereen rataverkon rooli on valtakunnallisesti kriittinen. Nykyinen sijainti muodostaa merkittävän turvallisuusrisikin, ja läntinen oikorata yhdessä ratapihan siirron kanssa avaa merkittävät mahdollisuudet raidelogistiikan kehittämiseksi.

HALLITUSOHJELMATAVOITTEET

Varmistetaan järjestelyratapihan siirron sekä läntisen oikoradan suunnittelun rahoitus ja toteutus.

Päärata – Suomen selkäranka

Liikenneinfra on kasvun mahdollistaja ja perusväylänpito on viennin selkäranka. Päärata on henkilöliikenteen ydinväylä, ja sen liikennemäärät ovat kasvussa. Tavaraliikenteen sujuva läpikulku Tampereen kautta on kriittinen huoltovarmuustekijä. Päärata linkittää Suomen osaksi eurooppalaisia väyliä ja sisämarkkinoita.

HALLITUSOHJELMATAVOITTEET

Varmistetaan rahoituspääradan Helsinki-Tampere-välin peruskorjaukselle, lisäkapasiteetin suunnittelulle sekä Riihimäki-Pasila-osuudelle.

Henkilö- ja tavaraliikenteen kansallinen solmukohta

Tampere on henkilö- ja tavaraliikenteen strateginen solmukohta, jossa työvoiman liikkuvuus, saavutettavuus ja tavaraliikenteen sujuvuus koostuvat. Päivittäin jopa 200 junan kulun turvaaminen edellyttää investointeja solmukohtaan kapasiteettiin ja toimintavarmuuteen.

HALLITUSOHJELMATAVOITTEET

Varataan suunnittelurahoitus Lempäälä-Sääksjärvi-, Lielähti-Lakiala- ja Lielähti-Nokia-lisäraidehankkeisiin.

Osoitetaan rahoitus liikenteen kansallisen solmukohtapaketin toteutukseen.

Varataan MAL-kaudella 2028-2031 rahoitus Pirkkala-Linnainmaa-raiotien 2. vaiheen rakentamiseen sekä Lielähti-Ylöjärvi-raiotien toteutussuunnitteluun.

Tieliikenteen kansallisen solmukohtan paketti

Saavutettavuudella kilpailukykyä ja sotilaallista liikkuvuutta, tieliikenteen kansallisen solmukohtan paketti noin 1000 M€.

Valtatie 12: tärkeä poikittaisyhteys

Valtatie 12 Tampere-Kangasala (Alasjärvi-Huutijärvi) on maan vilkkain kaksikaistainen valtatie ilman rahoitusta ja yksi Suomen tärkeimmistä poikittaisyhteyksistä. Väylä kuuluu TEN-T-verkkoon ja E16-kehittämiskäytävään. Ruuhkautuminen hidastaa elinkeinoelämän kuljetuksia sekä idän että lännen satamiin. Hankkeen hyöty-kustannussuhde on erinomainen (2,9).

HO-TAVOITTEET

Maan kannattavin tiehanke on käynnistettävä heti vuonna 2027.

Valtatie 3: kuljetusten pääväylä ja Suomen ruokatie

Valtatie 3 yhteysväylillä Sääksjärvi-Lakalaiva-Linnakallio ja Ylöjärvi-Parkano on yksi Suomen merkittävimmistä kuljetusreiteistä ja kansallisen liikennejärjestelmän keskeinen solmukohta sekä profiililtaan myös Suomen ruokatie. Yhteysväylillä on palvelutasoltaan puutteellisia jaksoja, jotka haittaavat erityisesti elinkeinoelämän kuljetuksia. Ongelma-kohteisiin on valmiina kustannustehokkaita ja toteutusvalmiita kehittämishankkeita.

HALLITUSOHJELMATAVOITTEET

Väyläviraston investointiohjelmaan sisältyvät hankkeet tulee toteuttaa 2027-2030.

Toteutukseen yhteysväli Sääksjärvi-Lakalaiva-Linnakallio ja Ylöjärvi-Parkano yhteysvälin hankkeet.

Yli miljardin kehittämissuunnitelma

Tieverkoston kansallisen solmukohtaan hankkeista on muodostunut pitkä jono. Kärkihankkeiden takana odottaa useita tärkeitä toteutuskohteita:

- Vt 3 Lempäälä-Pirkkala
- Vt 3 Sarkkila-Soppeenmäki
- Vt 9 Käpykangas-Orivesi
- Vt 11 Murhasaari-Mustikkakangas
- Vt 12 Nokian kohta ja Kahtalammin etl. 1. vaihe
- Kehä II:n jatkeet (tavoitella Tarastenjärvi-Lentoasema)

HALLITUSOHJELMATAVOITTEET

Vt 12 ja vt 3 kärkihankkeet on saatava nopeasti toteutukseen.

Osoitetaan rahoitus liikenteen kansallisen solmukohtapaketin toteutukseen.

PIRKANMAAN
KÄRJET

Pirkanmaan yhteiseen edunvalvontaryhmään kuuluvat Tampereen kaupunki, Pirkanmaan liitto, Tampereen kaupunkiseutu, Tampereen kauppakamari, Pirkanmaan Yrittäjät ja Business Tampere. Hallitus ohjelmatavoitteita on valmisteltu myös yhdessä Tampereen korkean kouluyhteisön sekä Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa.